

Częstotliwość badań monitoringowych siedlisk przyrodniczych

Proponowana, minimalna częstotliwość badań siedlisk przyrodniczych

Częstotliwość obserwacji monitoringowych wynika w pewnym stopniu z wymogów Komisji Europejskiej, poprzez narzucony rytm sprawozdawczości. Sprawozdanie do KE jest składane co 6 lat. Pierwsze takie sprawozdanie zostało złożone w 2007 roku, następne w 2013, a kolejne w 2019 roku. Założono, że w okresie do 2018 każde siedlisko będzie monitorowane powtórnie, co znacznie ułatwi wykonanie raportu w roku 2019 i po raz pierwszy umożliwi wstępne prognozowanie trendów zmian stanu ochrony siedliska na podstawie porównywalnych danych.

Opisany w przedstawionych powyżej tabelach (tab.2 i tab.3.) plan obserwacji monitoringowych umożliwia powtórzenie każdej z obserwacji z częstotliwością od 4 do 6 lat, a w latach 2019-2020 rozpoczęcie trzeciej serii badań monitoringowych.

Ogólnie założono, że ze względów sprawozdawczych stan ochrony każdego z siedlisk przyrodniczych nie powinien być monitorowany rzadziej niż raz na 7 lat. Przyjęto zasadę, że siedliska nieleśne powinny być monitorowane z częstotliwością 4-6 lat, natomiast siedliska leśne od 5 do 7 lat. Takie założenia umożliwią zgromadzenie w każdym okresie sprawozdawczym przynajmniej jednej serii badań. Średnia częstotliwość monitoringu siedlisk nieleśnych wynosiła by więc 5 lat, z możliwością przesunięcia badań o jeden rok, natomiast w przypadku siedlisk leśnych – 6 lat (również z możliwością przesunięcia o jeden rok). Ewentualna zmiana terminarzu badań o jeden rok nie zaburzy istotnie wyników badań i nie wpłynie znacząco na wiarygodność porównania danych z kolejnych serii monitoringowych. Założono również, że należy do roku 2018 zamknąć dla wszystkich typów siedlisk przyrodniczych drugi cykl badawczy – co umożliwi właściwe przygotowanie kolejnego raportu o stanie ochrony siedlisk w regionach biogeograficznych. Wynika z tego tendencja w przedstawionej analizie do skracania częstotliwości badań dla niektórych siedlisk przyrodniczych, jednak nie krócej niż 4 lata dla siedlisk nieleśnych i nie krócej niż 5 lat dla siedlisk leśnych.

Proponowana, minimalna częstotliwość obserwacji monitoringowych dla siedlisk przyrodniczych

Lp.	Kod	Nazwa typu siedliska przyrodniczego	Czasokres badań monitoringowych (lata)
SIEDLISKA MORSKIE I NADMORSKIE			
1.	1150	Zalewy i jeziora przymorskie (laguny)	4-6
2.	1210	Kidzina na brzegu morskim	4-6
3.	1230	Klify na wybrzeżu Bałtyku	4-6
4.	1310	Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (<i>Salicornion ramosissimae</i>)	4-6
5.	1330	Solniska nadmorskie (<i>Glauco-Puccinietalia</i> część - zbiorowiska nadmorskie)	4-6
6.	1340	Śródlądowe słone łąki, pastwiska i szuwały (<i>Glauco-Puccinietalia</i> część - zbiorowiska śródlądowe)	4-6
7.	2110	Inicjalne stadia nadmorskich wydmy białych	4-6
8.	2120	Nadmorskie wydmy białe (<i>Elymo-Ammophiletum</i>)	4-6
9.	2130	Nadmorskie wydmy szare	4-6
10.	2140	Nadmorskie wrzosowiska bażynowe (<i>Empetrion nigri</i>)	4-6

Lp.	Kod	Nazwa typu siedliska przyrodniczego	Czasokres badań monitoringowych (lata)
11.	2160	Nadmorskie wydmy z zaroślami rokitnika	4-6
12.	2170	Nadmorskie wydmy z zaroślami wierzby piaskowej	4-6
13.	2180	Lasy mieszane i bory na wydmach nadmorskich	5-7
14.	2190	Wilgotne zagłębienia międzywydmowe	4-6
15.	2330	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	4-6
SIEDLISKA WODNE I NADWODNE			
16.	3110	Jeziora lobeliowe	4-6
17.	3130	Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea</i> , <i>Isoëto-Nanojuncetea</i>	4-6
18.	3140	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic <i>Charetea</i>	4-6
19.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	4-6
20.	3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	4-6
21.	3220	Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków	4-6
22.	3230	Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (<i>Salici-Myricarietum</i> część - z przewagą wrześni)	4-6
23.	3240	Zarośla wierzby siwej na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (<i>Salici-Myricarietum</i> część - z przewagą wierzby)	4-6
24.	3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników <i>Ranunculion fluitantis</i>	4-6
25.	3270	Zalewane muliste brzegi rzek	4-6
SIEDLISKA ZAROŚLOWE			
26.	4010	Wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym (<i>Ericion tetralix</i>)	4-6
27.	4030	Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i> , <i>Pohlio-Callunion</i> , <i>Calluno-Arctostaphylon</i>)	4-6
28.	4060	Wysokogórskie borówczyska bążynowe (<i>Empetro-Vaccinietum</i>)	4-6
29.	4070	Zarośla kosodrzewiny (<i>Pinetum mugo</i>)	4-6
30.	4080	Subalpejskie zarośla wierzbowe wierzby lapońskiej lub śląskiej (<i>Salicetum lapponum</i> , <i>Salicetum silesiacae</i>)	4-6
31.	40A0	Zarośla wisienki stepowej <i>Prunetum fruticosae</i>	4-6
32.	5130	Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych	4-6
SIEDLISKA ŁĄKOWE I MURAWOWE			
33.	6110	Skały wapienne i neutrofilne z roślinnością pionierską (<i>Alysso-Sedion</i>)	4-6
34.	6120	Cieptolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	4-6
35.	6130	Murawy galmanowe	4-6
36.	6150	Wysokogórskie murawy acidofilne (<i>Juncion trifidi</i>) i bezwapienne wyleżyska śnieżne (<i>Salicion herbaceae</i>)	4-6
37.	6170	Nawapienne murawy wysokogórskie (<i>Seslerion tatrae</i>) i wyleżyska śnieżne (<i>Arabidion coeruleae</i>)	4-6
38.	6190	Murawy panońskie (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>)	4-6
39.	6210	Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>) - priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczyków	4-6
40.	6230	Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> - płaty bogate florystycznie)	4-6
41.	6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	4-6
42.	6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	4-6
43.	6440	Łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>)	4-6

Lp.	Kod	Nazwa typu siedliska przyrodniczego	Czasokres badań monitoringowych (lata)
44.	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	4-6
45.	6520	Górskie łąki kośne	4-6
46.	-	Eutroficzne łąki wilgotne (<i>Calthion</i>)	4-6
SIEDLISKA TORFOWISKOWE I ŹRÓDLISKOWE			
47.	7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	4-6
48.	7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	4-6
49.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	4-6
50.	7150	Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku <i>Rhynchosporion</i>	4-6
51.	7210	Torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i> , <i>Caricetum buxbaumii</i> , <i>Schoenetum nigricantis</i>)	4-6
52.	7220	Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>	4-6
53.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	4-6
SIEDLISKA NASKALNE			
54.	8110	Piargi i gołoborza krzemianowe	4-6
55.	8120	Piargi i gołoborza wapienne ze zbiorowiskami <i>Papaverion tatricum</i> lub <i>Arabidion alpinae</i>	4-6
56.	8150	Środkowoeuropejskie wyżynne piargi i gołoborza krzemianowe	4-6
57.	8160	Podgórskie i wyżynne rumowiska wapienne ze zbiorowiskami ze <i>Stipion calamagrostis</i>	4-6
58.	8210	Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami <i>Potentilletalia caulescentis</i>	4-6
59.	8220	Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i>	4-6
60.	8230	Pionierskie murawy na skałach krzemianowych (<i>Arabidopsidion thalianae</i>)	4-6
61.	8310	Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania	4-6
SIEDLISKA LEŚNE			
62.	9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	5-7
63.	9130	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	5-7
64.	9140	Górskie jaworzyny ziołoroślone (<i>Aceri-Fagetum</i>)	5-7
65.	9150	Cieptolubne buczyny storczykowe (<i>Cephalanthero-Fagenion</i>)	5-7
66.	9160	Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>)	5-7
67.	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	5-7
68.	9180	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)	5-7
69.	9190	Kwaśne dąbrowy	5-7
70.	91D0	Bory i lasy bagienne	5-7
71.	91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	5-7
72.	91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	5-7
73.	91I0	Cieptolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>)	5-7
74.	91P0	Wyżynny jodłowy bór mieszany (<i>Abietetum polonicum</i>)	5-7
75.	91Q0	Górskie reliktove lasy sosnowe (<i>Erico-Pinion</i>)	5-7
76.	91T0	Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>)	5-7
77.	9410	Górskie bory świerkowe (<i>Piceion abietis</i> część - zbiorowiska górskie)	5-7

Lp.	Kod	Nazwa typu siedliska przyrodniczego	Czasokres badań monitoringowych (lata)
78.	9420	Górski bór limbowo-świerkowy (<i>Pino cembrae-Piceetum</i>)	5-7
79.	-	Olsy (<i>Carici elongatae-Alnetum</i>)	5-7